

سرطانی که در حلق و دهان می‌روید

افزایش سن، آلودگی هوا، تابش نورآفتاب، عادات تغذیه‌ای نادرست و همچنین ضعف سیستم ایمنی بدن از جمله عواملی هستند که می‌توانند...

افزایش سن، آلودگی هوا، تابش نورآفتاب، عادات تغذیه‌ای نادرست و همچنین ضعف سیستم ایمنی بدن از جمله عواملی هستند که می‌توانند در بروز طیف وسیعی از بیماری‌ها دخیل باشند، اما دکتر مهدی خواجوی، رئیس بخش گوش، حلق و بینی بیمارستان لقمان هفته گذشته به رسانه‌ها اعلام کرد این عوامل به رشد سرطان‌های سر و گردن در کشور منجر شده‌اند. به بیان دیگر، به دلیل افزایش آلودگی هوا، استعمال مواد دخانی و آلودگی‌های مواد غذایی شیوع این دسته از تومورها در کشورمان رو به افزایش است.

توجه داشته باشید تومورهای سر و گردن انواع بسیاری دارند که از سرطان پوست، چشم، حفره دهان، زبان و غدد لنفاوی گرفته تا سرطان غده تیروئید، حلق و حنجره را شامل می‌شود. به بیان دیگر، هر بافتی در سر و گردن می‌تواند درگیر تومورهای سرطانی شود.

دکتر مهدی خواجوی، متخصص گوش و حلق و بینی با تاکید بر این که شیوع سرطان‌های سر و گردن به عوامل مختلفی باز می‌گردد به جام جم می‌گوید: سرطان حفره دهان و حلق در سنین بالا و افرادی که مواد دخانی و الکل و بویژه مواد مخدر شیمیایی جویدنی مصرف می‌کنند شیوع بالایی دارد.

وی با بیان این که سیستم ایمنی هم نقش مهمی در سرکوب سلول‌های سرطانی دارد گفت: البته استرس، اضطراب و نگرانی نیز می‌تواند سیستم ایمنی بدن را مختل کرده و از قدرت دفاعی بدن بکاهد. به همین علت، بیماری‌های ضعیف کننده سیستم دفاعی بدن بویژه بیماری‌های عفونی ویروسی مثل آلودگی با ویروس پاپیلوما (ویروسی که بیشتر از همه در طول آمیزش جنسی و از طریق تماس مستقیم بین پوست افراد و به کارگیری عادات غلط زناشویی انتقال می‌یابد) و ایدز از عوامل ابتلا به سرطان دهان و حلق محسوب می‌شوند.

دهان و حلق، در خطر سرطان

به گفته دکتر خواجوی، ابتلا به سرطان دهان و حلق در تمام سنین دیده می‌شود، اما عوامل مستعد کننده آن سن بالا، ارت و ژنتیک، عفونت‌ها بویژه ویروس پاپیلوما، ایدز، رژیم غذایی محرک، عفونت‌های دندانی، استعمال الکل و دخانیات (بویژه همزمان)، مواد مخدر شیمیایی، رفلاکس معده و قرار گرفتن در معرض اشعه ایکس است. این متخصص تاکید می‌کند: سرطان دهان تمام قسمت‌های حفره دهان شامل دهان، مخاط، سراسر حفره دهان، سقف دهان، زبان و کام نرم و سخت و غدد بزاقی را می‌تواند درگیر کند. به بیان دیگر، هر بافتی که در دهان وجود دارد، می‌تواند مبتلا شود. سرطان حلق نیز می‌تواند لوزه‌ها، حلق فوقانی و تحتانی، حنجره و مخاط حلق تا ابتدای مری را درگیر کند.

زخم‌های دهان را جدی بگیرید

هر گونه زخم و توده‌ای یا تغییر رنگ و شکل در داخل دهان، هر نوع اختلال در بلع، حس چشایی، صحبت کردن و تنفس باید از نظر احتمال وجود بدخیمی در دهان و حلق مورد بررسی قرار بگیرد.

به گفته این متخصص گوش و حلق و بینی، هر زخمی که در ناحیه دهان و حلق، خوب نشود باید جدی گرفته شود. چرا که زخم یا توده در ناحیه دهان، خونریزی مشکوک در ناحیه دهان و حلق، اختلال در تکلم، بلع و جویدن از علائم جدی تومورهای حفره دهان و حلق است. بویژه افرادی که سابقه مصرف سیگار و الکل دارند، ضروری است بیشتر به این مساله توجه کنند. به بیان دیگر، معاینه مرتب دهان، حلق و دندان از اصول انکارناپذیر برای تشخیص اولیه سرطان دهان و حلق است.

پیشگیری و درمان

درمان سرطان‌های حفره دهان و حلق در مراحل اولیه و با تشخیص زودهنگام از طریق جراحی ممکن است، اما در صورت تشخیص در مراحل پیشرفته بیماری در کنار جراحی، انجام رادیوتراپی و شیمی‌درمانی نیز ضروری است.

دکتر خواجه‌ای با بیان مطالب فوق تاکید می‌کند: رعایت بهداشت دهان و دندان، پرهیز از مصرف دخانیات و الکل و نیز مواد شیمیایی و تغذیه‌ای محرک تا حد زیادی در پیشگیری از ابتلا به این بیماری موثر است. بنابراین پرهیز از استعمال مواد دخانی و قرار نگرفتن در معرض دود ناشی از آن می‌تواند در کاهش احتمال بروز این بیماری موثر باشد.

وی درمان سرطان‌ها را تا حد زیادی به میزان پیشرفت بیماری مرتبط دانسته و می‌افزاید: هرچه سرطان ابتدایی‌تر بوده و هنوز گسترش پیدا نکرده باشد شانس درمان کامل بالاتر می‌رود. تومور حفره دهان و حلق جزو تومورهای ناحیه سر و گردن هستند که اگر بموقع تشخیص داده شود، قابل درمان خواهد بود. در غیر این صورت با پیشرفت این بیماری تومور حالت بدخیم و کشنده پیدا خواهد کرد. بی‌شک، به محض تشخیص تومور حفره دهان و حلق جراحی آغاز خواهد شد و در مراحل دیگر برای بهبود کامل، رادیوتراپی و شیمی‌درمانی باید صورت بگیرد.

عوامل سرطانی شدن دهان

علت اصلی سرطان دهان، استفاده از فرآورده‌های توتون است. تمام فرم‌های مختلف توتون، شامل سیگار، توتون پیپ، سیگار برگ و توتون جویدنی (بدون دود)، با سرطان دهان مرتبط هستند. البته خطر سرطان دهان در افرادی که هم فرآورده‌های توتون و هم مشروبات الکلی مصرف می‌کنند بیشتر است.

نوشیدن مشروبات الکلی یکی از عوامل خطر عمده در ایجاد سرطان دهان است.

ممکن است قرار گرفتن در معرض نور آفتاب باعث افزایش خطر سرطان لب‌ها بشود که این سرطان در بیشتر موارد روی لب پایین بروز می‌کند.

عفونت HPV (ویروس پاپیلوم انسانی) خطر سرطان دهان را افزایش دهد.

نداشتن رژیم‌های غذایی سالم که دارای مقدار زیادی میوه و سبزیجات مملو از فیبر باشد.

پونه شیرازی